

EEN PAREL VAN EEN VERHAAL

Thuisgekomen

Ik tref Ziyet in het naaiatelier, waar ze zorg draagt voor het onderhoud en de kantine. Af en toe, als haar werk klaar is, steekt ze een hand toe in de productie. Met een gulle lach verwelkomt ze me. Het volgende anderhalf uur neemt ze me mee doorheen alle gebouwen waar ze bijspringt. Waar ze thuis kon komen, na woelige jaren van zorg om een zieke echtgenoot en verdriet om wat voorbijgaat en nooit meer terugkomt.

**"HIER VOND IK EEN WERKPLAATS VOOR
MAATWERKERS. EEN PLEK OP MAAT. WERK
OP MAAT. IK MOCHT HIER THUISKOMEN. "**

We lopen langs haar keuken en kantine, het lokaal van de werkbegeleiders en door het atelier. Ze vertelt hoe ze 's ochtends vroeger dan nodig begint, om koffie te maken en de toiletten te poetsen.

Uit haar handtas haalt ze een pareltje. Ze legt het blinkende witte bolletje voor mij neer en zegt **'Lidwina is een pareltje'**. Ze lacht. Ik kijk haar verwonderd aan. 'Hier vond ik een werkplaats voor maatwerkers. Een plek op maat. Werk op maat. Iedereen op z'n plaats. En ook ik mocht hier thuiskomen.'

Ziyet poetst en draagt zorg voor de kantine. Ze zingt, danst, knuffelt collega's, deelt schouderklopjes uit, brengt de zon tot in de bedrijfshal. Ziyet acteerde, zong, was enkele jaren journaliste in Turkije en schrijft boeken. **Een turbulent leven spaarde haar niet. Veerkracht en liefde voor het leven hielden haar recht. Ziyet houdt van mensen. Ze houdt van het leven.**

Ziyet is geboren in Turkije. Door haar aderen stroomt Russisch, Italiaans en Grieks bloed. Als zevenjarige kwam ze met haar vader naar Gent, en verhuisde later naar Mol. Ze spreekt Nederlands als een geboren en getogen Mollenaar.

In gesprek met Ziyet Ertas

Ze toont me de spik-en-span ruimtes, neemt me mee langs de werktafels, staat stil bij collega's en maakt een praatje. Ze wijst me de grote zakken wol van MolWol, waar hier dekbedden mee gemaakt worden. En wijst naar een collega die uit afvalmateriaal van zonneschermen nieuwe producten naait voor binnenspeeltuinen. Bij een zeefdrukmachine vertelt ze hoe haar collega's hier sjaaltjes maken, voor Kazou bijvoorbeeld. Hier en daar dooft ze een licht. Dan kijkt ze naar me en knipoogt: 'Besparen voor het milieu, zo moet dat hé.'

Loslaten wat niet veranderd kan worden

Zeventien maanden geleden kon ze voltijs aan de slag bij Lidwina. Opmerkelijk, denk ik. Bijzonder hoe ze in amper anderhalf jaar tijd helemaal thuis is bij Lidwina. We trekken de deur van het naaiatelier achter ons dicht en lopen langs de keukens en kantines van andere afdelingen. Met brede gebaren en verhalen stelt ze me voor aan collega's. **Ziynet groet, knuffelt, lacht. 'Ik zeg altijd tegen mijn collega's: Morgen zijn we er misschien niet meer.'**

Zij is er nog! En ze straalt. Ze heeft losgelaten wat niet veranderd kan worden. De hoop laten varen om ooit haar moeder weer te zien. Vrede genomen met het feit dat ze niet heeft kunnen studeren. 'Apotheekassistent had ik willen worden. Zodat ik, zoals mijn grootmoeder, alles zou weten over geneeskrachtige planten.' Ze heeft afscheid moeten nemen van een zieke man. Moeilijke beslissingen moeten nemen, en geduldig moeten wachten tot haar dochters het vanzelf zullen begrijpen. Trots dat de opbrengst van haar boeken bijdraagt aan betere leerkanalen voor jonge meisjes op het Turkse platteland.

Schrijven om te (laten) leven

Haar boeken? Twee schreef ze er al. In het Turks. De Turkse lezers houden van haar werk. Schrijven is voor haar een manier om vrede te vinden met de gebeurtenissen van het leven. Haar eerste boek kreeg de titel 'Vind mijn moeder'. Ze toont me een foto van het boek. Op de kaft prijkt een oude en bijzondere foto. Het zwart-witte beeld toont een prachtige jonge vrouw met een kind op de arm. 'Mijn moeder', zegt Ziynet. Uit haar leven verdwenen toen ze twee was, en nooit meer teruggezien. 'Ik laat het rusten nu. Ik draai me niet meer naar het verleden. Ik schrijf nu om anderen te helpen.'

Er zitten nog twee boeken klaar op haar computer. **Schrijven is een manier om te vertellen wat niet gezegd kan worden. Elk verkocht boek draagt bij aan de toekomst van jonge meisjes. Verhalen vertellen is haar creatieve uitlaatklep om een liefde voor taal en het leven te vieren.**

De parel koesteren

Ziynet is 56 en hoopt nog lang voor Lidwina te mogen werken. 'Al zouden ze mij vragen om 's nachts te werken, ik zou het doen', lacht ze. Volgend jaar wordt 60 jaar Lidwina gevierd. Dat wil ze niet missen. **De schakels in het logo van haar bedrijf zeggen het helemaal. Ze plooit haar twee wijsvingers over elkaar heen tot ze een schakel vormen en kijkt me aan. 'Elkaar steunen en begrijpen, dat doen we hier.'**

Later, als ze ooit met pensioen gaat, wil ze nog vrijwilligerswerk doen bij Lidwina. En er een boek over schrijven. Over die parel.

In gesprek met Ziynet Ertas

Ziynet Ertas (56) heeft twee verjaardagen. Ze zag het levenslicht op 12 september 1966 en werd ingeschreven in het bevolkingsregister op 1 maart 1967. Ziynet woont in Mol. Met de fiets is ze op minder dan tien minuten op haar werkplek. Ze heeft twee dochters.

Foto: Uitgegeven boek van Ziynet in Turkije. Op de foto zijn Ziynet en haar moeder te zien, de enige foto van hen samen.

Artiestennaam van Ziynet als journaliste en schrijfster: Zeynep Dogan.

Zeynep is de meisjesnaam die haar grootmoeder haar wilde geven en tevens haar bijnaam. Dogan was de Russische achternaam van haar grootouders die bij een verhuizing naar Turkije in het verleden moest worden gewijzigd naar een Turkse naam.